

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitsor egyszeri hirdetésre 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilvántartás: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pál-utca 59. szám, Kócsk Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

A mi Rákóczi-ünnepünk.

Elismerésreméltó gondolat volt Széchenyi-körünkől, a mikor — híven negyedszázados multjának hazafias tradícióihoz — elhatározta azt, hogy II. Rákóczi Ferencz dicső kurucz szabadságharczának kétszázéves fordulójakor szintén méltó részt kíván venni abban az ország-szerte varázsütésként fellobbant lelkesedésben s ünneplésben, a melyet a legönzettelenebb s világtörténelmi szerepet játszott magyar szabadsághős emlékének szentel a honfűi kegyelet.

Alig pár nap választ el immár bennünket a mi várva várt Rákóczi-ünnepünktől. Széchenyi-körünk — a lefolyt héten tartott gyűléséről szóló s máshelyütt olvasható referádánk szerint is — megtett mindent, a mi e nagyszabású ünnep keretében reá, mint társadalmi életünk mozgató főtényezőjére vár; hogy valóban méltó legyen az ünnep ő hozzá, a dicsőült fejedelemez és vitézeihez s hozzánk, a magunkat kegyeletesen érző honfiaknak vallott utódokhoz, ahhoz most már csak e vármegye s elsősorban Eperjes város közönségének a végletekig lelkes érdeklődése, a legnagyobb arányban leendő részvétele kívántatik.

Elérkezettnek látjuk tehát az időt arra, hogy szívvel, lélekkel átértzett hazafiúi szöveget intézzünk e vármegye és város minden számottéző tényezőjéhez, hogy a szeptember 27-ikére kitűzött Rákóczi-ünnepélyen impozáns számban, ünnepi díszben vegyen részt. Ne mondhassa senki, a kiben a nemzeti szabadságért küzdött hősök iránti kegyeletnek csak szikrája is él,

hogy az ünnepély egész lefolyásában való részvételét körülményei akadályozták.

A tulajdonképeni ünnepnapot megelőző este 8 órakor az eperjesi színházban, a Rákóczi-ház falába beillesztendő emléktábla költségeire műkedvelői díszelőadás lesz, következő fényesnek ígérkező programmal: Ének. Melodráma. Dr. Stephány Nándornak «Pro libertate» cz. alkalmi szindarabja. Tárogató. Ének. Nagyszabású élőkép. Rákóczi-Induló.

A másnap délelőtti ünnepély a «Fekete-sas» nagytermében fog lefolyni, nagy körültekintéssel egybeállított gazdag és tartalmas műsorral, melynek egyes pontjai a következők: Szózat. Berzeviczy Albert v. b. t. t., Körünk védnökének megnyitója. Csengey Gusztáv ünnepi ódájának szavala. Bruckner Győző felolvasása. Kurucz dalok. Elnök záróbeszéde. Himnusz. Ezt követi az eperjesi Rákóczi-ház falába beillesztett s máris készen álló emléktábla megtekintése. Utána közebed a «Fekete-sas» termeiben.

Délután 3/4 3 órakor külön vonat fogja vinni az eperjesi közönséget Nagysárosra, hol Dobránszky Endre lelkes vezetése alatt fáradhatlan rendezőbizottság működik az ünnepnek a vidékre is kiható nagyszerű előkészítésében. A már megállapított műsor a következő: Cserépy János üdvözlő a nagysárosi vasúti állomáson a vonattal érkező vendégeket. Erre a Kör részéről válasz. Ünnepélyes felvonulás a jelenleg Pulszky Géza tulajdonát képező Rákóczi-kastélyhoz, hol a Himnusz eléneklése után Hodossy Imre országgyűlési képviselő megnyitó-beszédet tart. Utána

elszavalják Csengey Gusztáv ódáját. Ezután ünnepi beszédet tart Hodossy Imre. Kurucz dalok. Záróbeszéd s az emléktábla átadása a kastély tulajdonosának.

Ritka szép ünnepély előtt állunk tehát. Legyen méltó hozzá a lelkesedésünk is!

Közhatóságainkat, intézeteinket, megannyi egyleteinket testületileg hívja s várja oda a hazafiúi becsület. Legyen ünnepnapja ez kicsinek, nagynak egyaránt. Legyen ott — óhajtjuk és kérjük — Eperjes város társadalmának minden árnyalata.

Szabad, nyílt és határtalan legyen lelkesedésünk szárnyalása, hadd tükrözze vissza minden szavunk, e vármegye egész közönsége szívének egy akkordba dobbanása, hogy a kit ünneplünk, az nem hiába s nem méltatlanoknak küzdött: pro libertate!

Eperjesi Széchenyi-kör.

A magyar-irodalmi szakválasztmány szept. 1-jén tartott gyűlésében dr. Wallentinyi Samu titkár jelentette, hogy «A kurucz kor költészeté»-re hirdett pályázatra egy mű érkezett Ennek megbírálására a szakválasztmány dr. Toth Sándor elnöke mellett Frenyó Lajost és dr. Wallentinyi Samut küldte ki. Ezután még a Rákóczi-ünnepélyre szóló meghívó szövegére nézve állapodott meg a választmány.

Körünk Rákóczi-ünnepélye elé a legnagyobb várakozással tekint városunk közönsége, sőt az egész vármegye is. Az ünnepély rendező-bizottsága minden lehetőt elkövet, hogy ez az ünnepély méltó legyen egyrészt a nagy Rákóczi halhatatlan emlékéhez, másrészt Körünk jó hírnevéhez. Az előkészítő-bizottság

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

A S Z Í V.

As essedet, ha akarod,
A kinek tetszik, eladod,
Vagy bár akarhová tesszed:
— Mindegy, — azt mondják legfőlebb rád,
Hogy hová tetted az essed?

A két karod, ha akarod,
Serény munkára savarod.
Kenyérre váltod erejét,
Vagy hogyha tetszik, összejonhatod, —
Megteheted, mert a tiéd.

De a szived tied-e?
Hová te küldöd, siet-e?
A haragodra, vajj' mit dd?
S tudod-e esti terveid közt,
Hogy mit hos hajnalálma rád?

Jön egy akárki idegen,
Sinét se láttad sohasem
S visszi a szived, meg se kérd,
Hurcolja, gyöttri, dt nem adva
A magdét a tiedért...

Tudom, nekem is van szivem,
As is szakasztott csak ilyen,
Elvés az is minduntalan
És sirva, rva, összetörve
Tér vissza a hassontalan!

Szávay Gyula.

II. Rákóczi Ferencz elfogatása Nagysároson.¹

Irtta: Bruckner Győző.

A pórlázadást 1697-ben leverték, a népet lefegyverezték s helyzete még nyomasztóbbá lett. Teljes anarchia állott be, a császári katonaság parancsolt s nem volt senki, a ki tiltakozott volna a zsarolások ellen s ily viszonyok közt a tartományi főhadibiztosi állást se tartották többé betöltendőnek.

II. Rákóczi Ferencz is közvetlenül a pórlázadás alatt és leveretése után kénytelen volt távol jóságaitól, hazájától Bécsben élni s távollétét ugyancsak alaposan felhasználta a kvártélyos német katonaság.² Csak miután a vesztére törő minisztereknek és Vandemont herczeg ármánykodásait tüntető magyarellenes magaviseletével ellensúlyozta, látogathatott el újra Magyarországra, a vasvármegyei rohonczi kastélyba.³

Nagysárosra azonban csak 1698. tavasszal látogatott el, mígnem november második felében állandóan letelepedett újra Nagysároson és Eperjesen. Az egész telet Nagysároson és Eperjesen töltötte; az 1699. évet pedig részint Sárosvár-, részint Zemplén- s Beregvármegyékben.⁴

Ugyancsak itt Eperjesen és Ungvárott tartózkodott ekkor Bercsényi Miklós gróf is, a kivel most újra felújította a régi barátságot.

E baráti kapcsolat annál nevezetesebb, mert e nélkül talán Rákóczi Ferencz soha sem bontott volna zászlót, s akkor sohasem vívhatta volna ki a magyar-

¹ Részlet az Eperjesi Széchenyi-kör megbízásából megírt «II. Rákóczi Ferencz és Sárosvármegye» cz. munka I. kötetének 5. fejezetéből.

² Confessiones 64. l.

³ Victor Bruckner: Burg Rechnitz 15. l. s Confess. 62. l.

⁴ Confessiones 72. l.

illetve a világtörténelemben azt a helyet és dicsőséget, a melyet így örökre biztosított magának. Bercsényi érdeme, hogy közelebb hozta hazánkhoz, hogy a magyar szabadságharcz eszményi hőse lett. Rokonlelkek, egy korszak szülöttjei, egy eszmének a hívei és hirdetői. Csak ily körülmények alkalmasak, hogy egymást teljesen megértsek, hogy igazi baráti kötelék keletkezzék közöttük. A Rákóczi Ferencz által említett baráti szeretetet¹ nemcsak üres szónak, hanem valószínűnek, az igazság leghívebb kifejezésének kell tartanunk. Felbonthatatlan belső vonzódás, kölcsönös bizalom fejlődött köztük. Ez az önzetlen barátság, ez az odaadó szeretet most már azt követelte, hogy Bercsényi feltárja Rákóczinak a helyzetet, hogy figyelmeztesse hazafias kötelességére, hogy a Rákóczi név viselője nem lehet az osztrák uralom támogatója, hanem születésénél fogva hivatva van a magyar szabadságharcz kivívására.

Bercsényi a nemzeti ügyet vadászatok alkalmával tárgyalta Rákóczival. A vadászatok pedig — mondja Rákóczi Ferencz önéletrajzában — mindinkább sűrűbbek lettek, s így e két rokonlelkek csakhamar teljesen megértette egymást. Kölcsönösen feltárták egymásnak a panaszait s kölcsönösen kerestek orvoslást. Rákóczi Ferencz is napról napra nyiltabban beszélt, s az őszinteség legszebb megnyilatkozását látjuk akkor, mikor Bercsényi Rákóczinak bevallja a maga csodálkozását, de egyszersmind nagy örömet is, hogy Rákóczi Ferencz német köntöse alatt igazi magyar hazafiszív dobog.² Megmondja neki azt is,

¹ Confessiones 67. l.

² Nec sine admiratione et consolatione animadvertit ille me sub vestitu Germanorum Hungari et vere patriae filii gerere cor; (Confess. 67. l.).

szept. 1-jén tartott gyűlésében tüzetesen foglalkozott az ünnepély programjával. A bizottság eddigi megállapodása szerint az ünnepély szept. 27-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor lesz, melynek fényét nagyban előmozdítja az a körülmény, hogy a megnyitó-beszédet lángelkű védnökünk *Berevicsy Albert* tartja. Kétségtelenül nagy hatása lesz kiváló poétánk: *Csegey Gusztáv* ódájának is *Mittelmann Árpád* előadásában, valamint *Bruckner Győző* tanár felolvasásának, melyben rendkívül érdekesen, tömörkedő új adattal tárja elő azt a viszonyt, melyben a nagy fejedelem Sárosvármegyével állott. Vonzó képét alkotja meg Rákóczi sárosi háztartásának, életmódjának. Az ünnepélyt megelőző este, azaz 26-ikán, szombaton este nagyobb szabású belépődíjas előadás lesz a színházban. A változatos programból kiemeljük egy kiváló helyi szerző hatásos szindarabját, a *Pro libertate* címűt, melyet elsőrendű tehetségu műkedvelők fognak előadni; továbbá a melodramát, melynek előadására a bizottságnak sikerült két igen kiváló tehetségu, bájos hölgyet megnyerni; *Korcsok Andor* baritonista énekszólóját, a tároगतos játékát, s végül igen hatásosnak és szépnek ígérkezik egy a Rákóczi-korból vett előkép. korhű öltözetekkel, jelmezekkel. Remélhető, hogy közönségünk ugyanazzal az érdeklődéssel, lelkesedéssel fog Körünk ünnepségein részt venni, a melyet a dicső fejedelem s még dicsőbb szabadságharczának emléke megérdemel.

HIREK.

* **Gyászistentisztelet.** Ő Felsége *Erzsébet* királyné emlékére szeptember 10-ikén délelőtt 9 órakor a városi r. kath. főtemplomban ünnepélyes gyászistentisztelet (Requiem) fog tartatni.

* **Új bíró.** Ő Felsége a király, a magyar igazságügyminiszter előterjesztésére, dr. *Zamborsky László* komáromi törvényszéki jegyzőt a zsolnai járásbíróshoz albróvá nevezte ki.

* **Negyven évig szolgálatban.** Szép katonai ünnepély folyt le szeptember 1-jén Tornán, hol ezidő szerint a katonai hadosztálygyakorlatok alkalmából az eperjesi 67. gyalogezred tartózkodik. Az ünnepelés hőse *Pavelek B.* alezredes, az eperjesi hadkiegészítő parancsnoka volt. Az ünnepeltet lovag Mikulics V., a 67 gy.-ezred parancsnoka fogadta az egész ezred élén, hogy 40 éves katonai szolgálata jutalmául átnyújtsa neki a király által adományozott szolgálati érdemkeresztet. Az ezredes lelkes beszédet intézett a kitüntetett alezredeshez, majd katonai ünnepségek keretében mellére tűzte az érdemkeresztet. *Pavelek* alezredes legöregebb tisztje a 67 gyalogezrednek s egész katonai pályáját ennél az ezrednél futotta be. Kiváló tulajdonságaival nemcsak az ezred, de az eperjesi polgárság szeretetét is kivívta. Már esztendő óta áll élén az eperjesi hadkiegészítő-parancsnokságnak s mint ilyent, a polgári hatóságokkal való érintkezésben általános tisztelet övezi.

hogy az országos ügyekről előtte senki se mert beszélni, noha a kiváló nemesek magok közt eleget sóhajtoztak e miatt.

Bercsényi megnyerte Rákóczit a nemzeti ügynek, megnyerte nagy tapintattal, igazi vonzalommal itt a sárosvár- és beregvármegyei erdőkben vadászatások közben. Nagysáros és Eperjes, Ungvár és Munkács körül elterülő erdőkben történt Rákóczinak ezen Pálfordulása. *A nagysárosi és eperjesi erdőkben ébredt egy fényes név viselője, nemzeti hivatásának a tudatára, itt eszen erdőkben ébredt fel a fiában Zrínyi Ilona lelke, itt születik meg II. Rákóczi Ferenc, mint történelmi nemzeti hős.*

Itt nyilatkoztatja ki Bercsényi előtt, hogy tudatában van annak, hogy családja tekintélyénél s ősei nevével fogva egyedül ő az, a kinek zászlója alatt sikeres szembeszállást lehessen tervezni, a ki a külföldi keresztény fejedelmek támogatását biztosíthatja. «Mert, ha valakit, engem illetet volna meg a dédapám I. Rákóczi György erdélyi fejedelem által III. Ferdinánd császárral kötött nagyszombati békeszerződés helyreállítása, mely megerősítette volt az ország szabadságait, ezek azonban később legtöbbszörre felforgattak. Továbbá, nevezett örömmel a francia és svéd királyllyal kötött véd- és daczszövetségei ki voltak terjesztve az utódokra is: a miért hozzájuk fordulni egyedül én valék jogosult.»¹

Íme ez a nyilatkozat Rákóczi Ferenc szívének vallomása, es II. Rákóczi Ferencnek programja, es a Rákóczi glove-nak a kiinduló pontja s a Rákóczi-kultuss tartalma.

Es mindez itt történt talán Eperjes közvetlen szomszédságában, avagy a nagysárosi vagy makoviczai erdőkben. Ezt tudva, különös érzelmekek hallgattam az erdő susogását, valahányszor megfordultam ezen történelmi nevezetességgel bíró vidéken, hiszen nem

¹ Confessiones 67. I.

* **Értesítés.** A helybeli államilag segélyezett *kereskedőtanoncziskolában* a beiratás szept 16-ikán délután 4 órakor a Kollégium I. em. 3-ik számú tanítóképző-intézeti tanteremben tartatik; ugyanakkor a javítóvizsgálatok is meg fognak tartatni. Az érdekelt kereskedő urakat felkérem, hogy tanonczikat pontosan, a kellő időben beirassák. *A kereskedőtanoncziskola igazgatósága.*

* **Városi közgyűlés.** Eperjes sz. kir. város képviselő-testülete szeptember 2-ikán délután közgyűlést tartott, melynek első s egyik legfőbb tárgyát képezte a vízvezeték céljaira *Bleier József* földbirtokostól a kellemesi határban megvenni szándékolt földterületre vonatkozó szerződés; mivel azonban a képviselőtestületi tagok megkivánt számát ezúttal sem lehetett összehozni, így az ez ügyben való döntés a 15 nap után egybehívandó újabb közgyűlésnek marad feladatául. A közgyűlésnek további fontos tárgyát képezték a szakosztály útján előterjesztett 1902. évi városi zárszámadások, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A zárszámadások tárgyalása során a város számvevőjének ezen az eddigiekénél is terjedelmesebb s a városi háztartást részletesen s világosan ismertető szép munkalataért. Megelégedéssel fogadta a közgyűlés az 1902. évi kórházi kimutatást, — majd letárgyalta s elfogadta a vágóhídhöz szükséges út céljaira megkivánt terület megvételére vonatkozó szerződéseket s az egyes magánépítkezések alkalmával köztér (utca) céljaira átengedett kisebb területekre vonatkozólag érdekeltek által adott nyilatkozatokat, — továbbá *Voloszinovits Gyula*, pénztári tisztet saját kérelmére a városi polgárok sorába felvette, — a pénztárak vizsgálatáról bemutatott jegyzőkönyveket tudomásul vette, s ezzel a közgyűlés véget ért.

* **Lelki béke.** *Molnár Mária* eperjesi áll. tanítónő-képezdei tanítónő részéről már számtalanszor hallottunk kulturális egyleteink körében a női lélek mély érzületével s meglepően szép és vonzó nyelvezettel megírt felolvasásokat. Most egy 376 oldalra terjedő imakönyv jelent meg *Molnár Mária*tól «Lelki béke» címen, a mely elmékedéseket, fohászokat és imákat tartalmaz protestáns nők számára. Az egyházi körökben s prot. úri családokban pár nap alatt nagy feltűnést keltett imakönyvhöz *Antal Gábor* ev. ref. püspök írta az előszót, melyben többi között a következőképen nyilatkozik az imakönyvről: «Igen tisztelt *Kisasszony!* Átolvastam végre a hozzám küldött vallásos elmékedéseket, fohászokat és imákat s őszinte örömmel éreztem azok olvasásánál, mert igazi, mély vallásos érzést, nőies szelídséget és gyengédséget, az isteni Gondviselésben vetett erős bizodalmat láttam e kis művekből visszatükröződni. A tartalom mellett azon alak is a melyben az igaz vallásos érzelmek kifejezésre jutnak, szép és kellemes, azonkívül természetes és világos, hogy a csekélyebb képzettséggel bíró olvasó is teljes áhítattal élvezheti a fenkőlt gondolatokat, de a műveltebb hölgyközönség ízlését is teljesen kielégítheti.» Az

tudjuk az erdőnek melyik részén pihent meg Rákóczi Ferenc és Bercsényi Miklós, melyik helyen tettek egymásnak ily közvetlen őszinte szívből származó vallomásokat. De bármily helyen történt is, a történelmi visszaemlékezés ébresszen bennünk is hasonló hazafias elhatározást...

Bercsényi most már boldog volt. Jól tudta, hogy a szabadságot, ha másképen nem, hát fegyverrel fogják visszaszerezni. A felkelés élére pedig II. Rákóczi Ferenc fog állani. Örömet nem titkolhatta többé Bercsényi, elmondta és el kellett mondania a hasonló gondolkodású nemeseknek. A hasonló gondolkodásúak pedig nem voltak kevesen, sőt napról napra szaporodtak. Volt is elég ok arra, hogy az elégedetlenség mindinkább terjedt. Rákóczi saját vallomásaiban részletesen leírja nekünk az ország állapotát s így nem csodálkozhatunk, hogy a sárosvármegyei erdőkben végtére megnyilatkozott Bercsényi unszolására s serkentésére Rákóczinak magyar hazafias szíve.

Az a szomorú rajz, a melyet Rákóczi Ferenc önéletrajzában közöl, az mindenekelőtt is *Sárosvármegyének a képe*. Láttuk ugyanis, hogy Rákóczi Ferenc az 1698, 1699. és 1700. évek a legnagyobb részét *Nagysároson, Eperjesen és Makoviczán* töltötte s így e jóságain látta azokat a katonai zsarolásokat és kihágásokat, a melyek lelkét mind közelebb hozták Bercsényiéhez. Ez a szomorú rajz, a melyet Rákóczi önéletrajzában oly hű vonásokban tárgyalt, igaz, hogy ráillik a többi XIII felsőmagyarországi megyére is, de első sorban is Sárosvármegyének a képe ez, hisz itt látta, tapasztalta saját szemé láttára mindeme gazságokat.

Lássuk tehát Sárosvármegyének és mondhatjuk egyúttal az egész országnak a siralmas állapotát.

A Habsburg-dynastia óta Magyarországon legtöbb bajt okozott a katonaság. A katonaság fegyelmetlen-

¹ Confessiones 67. I.

imakönyv tartalma a következő: Elmékedések. Hit. Remény Szeretet Vigasz. Lelki béke Boldogság. Anya. Önálló nő Tanítónő. Urunk imádsága. Miatyánk, ki vagy a menyekben stb. Imák. Reggeli ima. Esteli ima. A hét kezdetén. A hét végén. Vasárnap i. Ujévi ima. Virágvasárnap i. Nagypénteki ima. Húsvéti ima. Áldozócsütörtöki ima. Pünkösdi ima. Adventi ima. Karácsonyi ima. Az év utolsó estéjén. Úrvacsora előtt. Hajadon imája. Özvegy nő imája. Kedves halott felett. Szenvedő imája. Betegségben. Új pálya kezdetén. Férjért. Gyermekéért. Szülőkért. Távollévő kedvesekért. Gyermekágyban. Nagy szerencsétlenségben. Hazáért. Tavaszszal. Nyáron. Őszszel. Télen A számos változatban kiállított imakönyv *Fischel Fülöp* nagykanizsai könyvnyomdáját dicséri, a hova a megrendelések is intézendők. Van 3, 4, 5, 8, 10, 15, és 16 koronás kiadás.

* **Rákóczi-ereklyeállítás** Kassán. Július 26-tól szeptember hó 20-ikáig 33%-os kedvezményes vasúti igazolványok kaphatók Kassán *Quirfeld János* (Főutca 51.), a Máv. összes menetjegyirodájában, úgy itt Eperjesen *Quirfeld János* fióküzletében.

* **Rákóczi-ünnepély Nagysároson.** Nagysáros nagyközség hazafias polgársága, élén az ottani intelligenciával, ugyancsak szept. 27-ikén, tehát egyidejűleg az Eperjesi Széchenyi-körrel, nagyszabású Rákóczi-ünnepélyt rendez. Ez alkalomból a rendezőség a következő felhívást bocsátotta ki: «Kedves Honfiak! Nagy örömet hirdetünk Nektek. A megpróbáltatások idejében fölragyogott a nap. Rodostói sírjából föltámadt a száműzött fejedelem: II. Rákóczi Ferenc dicsősége s gloriifikált lelke mint egy tüneményserű üstökös, századok multával ismét visszatért hozzánk. Jöjjetek hát kedves Honfitársak a dicső fejedelem elfogatási helyére, jöjjetek hozzánk megülni szabadságunk Atyjának boldog emlékeztet s örvendeztetek velünk, az örvendezőkkel. Betlehem virányainak egykori rozoga istállója a názáreti Jézus révén a történelem közkincsévé, gőczpontjává lett. Nagysáros kised, igénytelen községe nagy Rákóczink révén szintén nemzeti történelmünk fényes lapjaira jutott. Nemzetünk felszabadításáért vívott küzdelemre itt Sároson a Rákóczi-park szazados tölgyei között mint egy getzemáni kertben, felkészült Ő, a honzsabadító s könnyes szeméit itt szegezte esdve az égnek, hogy ha lehet, muljék el tőle a pohár. De nem mult el! A kinszenvedés első állomása itt érte őt, innét hurczolták ki őt vasra verve zsoldos kezek, hogy a rabság keserű kenyerére fogják e fejedelmet Bécsűj helyen. Nyilvánvaló tehát, hogy nemzeti dicsőségünk eme diadalkoszorus hőse, a magyar nemzeti eszme vezércsillaga nemcsak őssz nemzete, de kiválóan a miénk is, s így e fejedelmi apánk dicső emlékeztetének gyermeki kegyeletünkkel mi különlegesen is tartozunk adózni. Édes magyar véreink! Jöjjetek hát családi ünnepélyünkre, hogy áldozva Rákóczinak, egyben áldozatot mutassunk a nemzeti eszmének is. Velünk örvendjen a magyar alföldnek életet termő földje! Velünk hódoljanak a nagy hősnék

sége, garázdálkodása rendszeren a nemzeti felkeléseknek egyik főoka. Most is császári katonaság garázdálkodik Sárosvármegyében, nem elégszik meg a rendes zsolddal, hanem az antik zsarnokok módjára kegyetlenkedik s a pénz kieroőszakolását még bűnös gaztettekkel is fokozta. A ki a sarczot fizetni nem tudja, annak elhurczolják a feleségét és szemé láttára megbecstelenítik. Ha a férfiak nem fizetnek, fizessenek a nők, hadd veszítsék el a becstületüket s törleszszék ily módon a sarczot.

Másokat meg addig vertek, míg az ütések alatt kilehelték lelküket; s mennyi kisebb sértést és boszantást kellett azonfelül még eltűrni.

Ilyen és ehhez hasonló alávalóságokat követtek el a közkatonák nemcsak a népen, hanem még a nemesség tisztviselőin is.

A panasz előterjesztésekor pedig egyetlenegy németnek a vallomása többet nyomott valamennyi magyar tanúnál és e miatt gyakran ítétek el és büntettek meg ártatlanokat.

A katonaság mindenáron a nép romlására törekedett s e tekintetben összejátszott a tiszta s közlegénynyel, a táborkok meg a tiszttel. Ennek következtében az ország törvényes kormányzata teljesen fel lőn forgatva; a megyék fő- és alispánjai s a többi tisztségek betöltői nem teljesítették ily viszonyok közt kötelességeiket, a kik pedig hivatalukban szorgalmatoskodtak, azokat rebelleseknek neveztek és tartották s mint ilyeneket szidalmazták, verdesték és pofozták.

Ezeket az ügyeket pedig hiába terjesztették az udvarhoz — *haec ad aulam referre plerumque fuit inane.*

Az udvarhoz felterjesztett ügyek pedig tömörkedő utánjárást igényeltek, a mi alaposan emelte a költségeket és ezeket a kiadásokat ismét csak a némettől kizsarolt népek kellett fizetni.

¹ Confessiones 64. I.

szegény felvélünk a mu-mok boltive-tároगतó s a a mi becses-ságát fejleszt-abban az e-Ferenczben-nek arczpír-rat fölött va-lábbal való-enyésztés. A nemzet-ellen. A né-kóczi lelken-rucz sereg-a magyar-a világ ámt-ölheték a-fegyverek. adja a mag-magyar net-renczben a-pelni. Fel-leányzót m-ments-hogy-szívből, hisz-vázak volna-állott, hogy-harczot vivu-Ferencz dic-részletes m-megbízásáb-

* **Halál.** honvédezed-53 éves kor-ték örök ny-

* **Város.** névjegyzéké-állította oss-között negy-törvényes te-Legnagyob-iralista mint-16 fillérel)-előforduló-4-fogja megá-illetve a pó-

* **Szem.** rendi házba-lomba vonu-áthelyezve,-helyőkre va-ról házfőnö-gimnáziumi-

A hadb-a téli szállá-s kifizetés-szok s sére-minden tel-mintha *csa-quoque har-*

Ezen ha-gettek meg-rokat, más-ben, hogy-

Volta-k-visszautasít-nözték a t-Mindez-nek a nag-türhetetlen-magáénak-a szántófol-a váltól e-húst méte-kölcsönözte-törlesztés-kényszerite-erőszakkal-robotjaik t-

Így állv-képen a né-csúfoltak;-hassanak, a-panaszot-*et sic quae-*

Ha pedig-az ügyet a-s így ered-

szegény felvidékünk erdős bércei és árnyas völgyei, velünk a multnak emlékezetét őrző várromok s a templomok boltíves csarnokai. Dicsőséget zengjen neki a bús tárogató s a titokzatos Lehel-kürtje. Mert íme mindaz, a mi becses a magyarra, a mi hazánk történeti nagyságát fejlesztette a multban és megszerzi a jövőben, abban az eszmében foglalhatik össze, mely Rákóczi Ferencben öltött testet. Az idegenektől való függésnek arczipító érzése, idegen akarattal a magyar akarat fölött való elhatalmaszkodása, a magyar becsületnek lábbal való tiprása, a nemzeti erőknél celtudatos elenyészése voltak az okai Rákóczi Ferencz fölkelésének. A nemzeti őserő lázadt fel a szarnoki leigázás rendszere ellen. A nemzeti gondolat pedig szárnyakat adott Rákóczi lelkének, vitte véres viadálból győzelemre a kurucz sereg lobogóit. És ez az eszme halhatatlanul él a magyar szívekben. Csak elő kell szólítani s rögtön a világ ámulatát vonja magára. E vágyakozást ki nem ölheték a szívekből se tatár, se osztrák, se muszka fegyverek. A nemzeti alkotmányt egykönnyen fel nem adja a magyar és a kik ellenünk törnek, az egész magyar nemzetet hívják ki maguk ellen. Rákóczi Ferenczben a történeti magyarság eszméjét akarjuk ünnepegni. Fel akarjuk ébreszteni álmaiból a szunnyadó leányzót, mely nem halt meg, csak alszik. Mert Isten ments, hogy a nemzeti eszme kihalt legyen a magyar szívből, hisz e nélkül élettelen hullák és rút szibarita vázak volnánk mindnyájan. A Gondviselés is részünkre állott, hogy a midőn a nemzeti közszabadságokért harcot vívunk, megengedte nekünk, miszerint Rákóczi Ferencz dicsősége ismét felragyogjon szíveinkben! A részletes műsor legközelebb lesz közölve. A rendezőség megbízásából *Dobránszky Endre*, id. elnök.

* **Halálozás.** *Fületinci Kelcz Zsigmond* m. kir. honvédezes augusztus 30-ikán hunyt el Bécsben 53 éves korában és a rozgonyi családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

* **Városi virilisták.** Az eperjesi városi virilisták névjegyzékét az arra kiküldött bizottság aug. 26-ikán állította össze. Összesen száz tételt vett fel s ezek között negyvenen vannak, kik adójuk kétszeresének törvényes felszámítása mellett jutottak e névjegyzékbe. Legnagyobb — és pedig egyszeres adó alapján — virilista mint rendesen, a nagysárosi mûmalom (8152 kor. 16 fillérrel); legkisebb, vagyis a századik tétel alatt előforduló 430 kor. 40 fillér. Ezek egymásutánja szerint fogja megállapítani a városi közgyűlés a rendes s illetve a póttagok névsorozatát.

* **Személyváltozás a kisszebeni kegyes tanítórendi háznál.** *Feld Vilmos* házfőnök és igazgató nyugalomba vonult és másod-házfőnöknek Veszprémbe van áthelyezve, Hajós Ede pedig Pozsony-Szent-Györgyre; helyökre van kiküldve *Schichmann Endre* Kolozsvárról házfőnöknek és igazgatónak, *Lakatos József* Léváról gimnáziumi tanárnak.

A hadbiztosok, a kik a táborba szálló, vagy onnét a téli szállásra visszatérő katonaságnak a leszámolását és kifizetését intézték el, ezek egyszersmind a panaszkönyv s sérelmek meghallgatására is lettek kiküldve s minden tekintetben előidézték a nép teljes romlását, mintha csak valami *harpia-fojzat lett volna — sed hoc quoque harpyarum genus concurrebat in ruinam gentis.*

Ezen hadbiztosok közül egyeseket a németek vesztettek meg azon célból, hogy tegyék tönkre a magyarokat, másokat meg maguk a magyarok azon reményben, hogy a behajtott zsoldon azután osztozkodhatnak.

Voltak oly hadbiztosok is, kik részvétet színlelve, visszautasították az ajándékot, hanem pénzt kölcsönöztek a népek és megycéknek szörnyű uszorára.

Mindenek garázdálkodásokhoz járult még az őrségnek a nagy száma s a parancsnokok szemtelen s túrheterlen magatartása. A parancsnokok egyik része magának tulajdonította és használatba vette azokat a szántóföldeket és réteket, a meddig egy ágyúgolyó a vártól elért; mások meg a várkapuknál bort és húst mértek, sőt vámot is szedtek, ismét mások pénzt kölcsönöztek a parasztnak s a töke és kamattörlesztés fejében az elfoglalt földek megművelésére kényszerítették, s ha menni nem akartak, katonákkal erőszakkal elhajtották a földesurak munkájáról saját robotjaik teljesítésére.

Így állván a dolog, földjeink jövedelmeit tulajdonképpen a németek húzták s minket csak földesuraknak csúfoltak; s hogy teljesen büntetlenül garázdálkodhassanak, a tábornokoknak évi járulékot fizettek s így a panasztevők mindenütt süket fülekre akadtak — *et sic querulantes surdis ubique excipiebantur aures.* Ha pedig Bécsben emeltek panaszt, informálás végett az ügyet a megvesztegetett generálisokhoz tették át s így eredményről természetesen szó se lehetett.

(Folyt. köv.)

* **Az Eperjesi Önk. Tűzoltóegyesület** augusztus 26-ikán d. u. tartotta gyűlését *Sztankay László* alelnök elnöklété alatt. A gyűlés tárgyai közt első sorban részvét-iratot intéztek Kubinyi Albert elnökhöz, köztiszteletben állott nevének szül. Csupka Zsófia úrnőnek elhalálozása alkalmából. Azonkívül számvizsgálóbizottságot küldöttek ki az egyesület 1901—2. évi számadásainak átvizsgálására s a jövő évi költségvetéssel kapcsolatban a várostól háromezer korona segélynek kérését határozták el, hogy a mutatkozó hiányt fedezhessék. A város tanácsát egyúttal arra kéri határozták, hogy az előforduló tüzesetek alkalmából a tűzoltófelszereléseknek a színhelyére való gyors elszállíthatása szempontjából a városi majorban e célra állandóan egy pár lovat készletben tartasson, mert utóbb a sebesi tűzvésszel is előfordult, hogy a különben e célra visszatartani szokott pár ló másutt volt alkalmazva, s ilyen esetekben a tűzoltók maguk kénytelenek a tűz helyére húzni a szerkocsit, mi természetesen a megkívánt gyorsabb eljárás rovására esik.

Nyers selyemhárs 9 frt 90 kr.-tól 43 frt 25 kr.-ig egy teljes ruhára való szövet. Bérmentve és már elvámolva házhoz szállítva. Nagy mintaválaszték azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 5.

* **Az eperjesi vízvezeték** vízmennyiségének nagyobb-szerű bizonyosság okából eszközölt mérései közben a vízvezetési bizottság a víznek újabb bakteriológiai megvizsgálását is elhatározta, annyival inkább, mert az eddigi vizsgálatokhoz vett víz nagyobb szivattyúzások nélkül vétetett s habár az eddigi vizsgálatok eredménye sem volt kedvezőtlen, feltehető, hogy most, hosszabb szivattyúzások után a víz bakteriológiai vizsgálat szempontjából a legkedvezőbb eredményeket fogja mutatni, mely körülmény a nagyközönség megnyugvását csak emelni fogja. Ugyanezért dr. *Ajthay K. Sándor* — a fővárosi bakteriológiai intézet vezetője — maga volt augusztus 28-ikán Eperjesen s a szivattyúzás alatt álló három kút vizét külön-külön vizsgálat alá vette, melynek eredményét rövid idő alatt meg fogjuk tudni.

* **Tűz Alsósebesen.** Az Eperjes melletti Alsósebes községben augusztus 29-ikén: d. u. 2 órakor *Szlobodni András* vagyonos gazda udvarán egy cséplőgépből kipattant szikra meggyújtotta a csűrűt, a honnan a tűz a nagy szélben rendkívüli gyorsasággal elharapódzott és 27 ház, valamint 47 melléképület s az összes termény-készlet, takarmány, tehének, sertések stb. elégett. A tűz folytán 27 család a legnagyobb nyomorba jutott. A nyomorba jutott és elkéseredett nép a géptulajdonost, a kinek cséplőjéből a tűz származott, be akarta a tűzbe dobni és csak Egerer Ferencz főszolgabíró erélyessége folytán menekülhetett meg. A kár körülbelül 60,000 korona. A nyomor óriási. Földig égett vagy rombadólt a legtöbb ház s helyét sem lehet némelyeknek megállapítani. Még késő este is hatalmas lángnyelvek festették pirosra az égboltot; a nagymennyiségű, sok helyen már ki is cséplött gabona még másnap is égett. A tűz közvetlen veszedelemmel fenyegette a szomszédos franciskánus zárdát és templomot, de mire a tűz már odaért, a szél irányt változtatott oda, hol már a tűznek nem volt pusztítani valója.

* **Eb-zárlat.** Eperjes város területén aug. 28-ikától 40 napra terjedő eb-zárlatot rendeltek el. Az eb-zárlat ideje alatt minden kutya otthon megkötve tartandó, az utcán pedig szájkosárral ellátva pórázon vezetendő. A szabadon járó kutyák elfogatnak és kiírtatnak, a tulajdonosok ellen a rendőrkapitányság kihágás miatt fogja az eljárást megindítani. Felhívtnak az eb-tulajdonosok, hogy a kutyájukon esetleg észlelt megbetegedést a városi hatóságnál sürgősen bejelentsek.

* **Lóverseny Eperjesen.** A szept. 20-ikán (vasárnap) az Isla-fürdő alatti réten tartandó lóversenynek kezdete délután 2 óra 15 percre van megállapítva. Programja a következő: 1. *Mezőgazdák versenye.* Táv. kb. 1400 m. Sikverseny; díj 200 kor. — 2. *Magyar Lovaregylet díja.* Táv. kb. 1600 m. Sikverseny; díj 900 kor. — 3. *Sárosi tenyésztésverseny.* Táv. kb. 1500 m. Sikverseny; díj 800 kor, adja a Magyar Úrlovasok Szövetsége és Eperjes sz. kir. város és egy tiszteletdíj a győztes lovasnak. — 4. *Hölgyek díja.* Táv. kb. 3600 m. Akadályverseny. Tiszteletdíj 500 kor. értékben, adják Sárosvármegye hölgyei és 400 kor, adják a sárosi urak; továbbá két tiszteletdíj. — 5. *Tiszti vadászverseny.* Táv. kb. 6000 m., három tiszteletdíj. — 6. *Ügetőverseny.* Kettős úrifogatok részére. Táv. kb. 10,000 m. Díj 500 kor és két tiszteletdíj. Továbbá tiszteletdíj a győztes fogat úrkocsisának. — **Helyarák:** I. hely. fedett tribune. Belépti- és vasútmenettérty-jegy uraknak 6 kor, hölgyek- és gyermekeknek 4 kor. II hely. fedett tribune. Belépti- és vasútmenettérty-jegy 3 kor. (Figyelmeztetés! Másodoszt. jeggyel az első oszt. hely mellett lévő nyergelőbe menni nem lehet.) III. hely 60 fill. Belépti- és vasútmenettérty-jegy 1 kor. 20 fill. Minden, a versenyterre jövő koci után 1 kor.

helypénz fizetendő. Belépti-jegyek és programok *Quirsfeld J.* eperjesi és kassai üzletében, valamint az eperjesi vasútállomás pénztáránál és a versenynapon a versenyterren levő pénztáraknál kaphatók. A versenyterre külön vonat indul az Eperjes vasútállomástól 20-ikán d. u. 1 óra 48 perczkor, érkezés Alsósebes állomásra 2 óra 5 perczkor. A versenyterre Alsósebes állomástól 250 m. távolságra van. A versenyterrről vissza külön vonat indul a versenyek lefolyása után. **Békkocsi-díjak:** A versenyterre oda vagy vissza 7 kor. Ugyanoda és vissza — várakozással — 16 kor. A versenyterren katonazene, az I. és II. helyen totalizátor, mindhárom helyen buffet. A totalizátornál az egyes futamokra csakis 5- és 10-koronás tétek fogadhatnak el. Felkérik a t. közönség, hogy az ellenőr részéről való megszólítás elkerülése végett a belépti-jegyet láthatólag szíveskedjék viselni. Versenyek után este 8 órakor a városi Vigadó nagyszobájában *közvacsora* hölgyek és urak részére. Közvacsora-jegy ára 7 kor. s előreváltható Quirsfeld J. úr eperjesi és kassai üzletében a verseny napján d. e. 10 óráig; délelőtt 10 órától délután 2 óráig a Berger-szálloda éttermében kapható. Délután 2 órától közvacsora-jegyek ki nem adatnak. Közvacsora után a tiszteletdíjak kiosztása s utána táncz.

* **Sok pénz lenne megtakarítható,** ha előforduló rosszulnélnél a megfelelő gyógyszer alkalmaztatnék. Egy kitűnőnek bizonyult gyógy- és háziser a Vértes gyógysz. Ferencz-pálkájá, melynek ennélfogva egy házban sem kellene hiányozni.

* **A kassai hadtest gyakorlatai.** A kassai VI. sz. hadtest területén állomásozó csapatok idei gyakorlatai szept. 6-ikán fejeződnek be. A hadtest egész területén szétszórta gyakorlatozó csapatok ezen a napon vonulnak be — részint vasúton, részint gyalog — rendes állomáshelyeikre.

* **Kenyér- és zab-szállítási hirdetmény.** A m. kir. kassai III. honvédkerületbeli csapatok kenyér- és zab-szükségletének 1904. jan. 1-jétől 1904. december 31-ikéig terjedő időre nem közös módon leendő biztosítására — a f. é. szept. 1-jén kelt, 5255. sz. a. kiadott hirdetmény szerint — f. é. október 15-ikén Kassán a m. kir. kassai III. honvédkerületi parancsnokság hadbiztosi osztály helyiségében d. e. 10 órakor fog megtartani. Ezen cikkek szállítására és egyes vállalkozók által benyújtandó ajánlatok mintájára, továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető hirdetmények szolgálnak. A szállítási feltételek füzete a m. kir. kassai 9. honvéd-gyalogezred 3 zászlóalja kezelőtiszti irodájában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők s ezen szállítási feltételek füzete a magy. kir. kassai III. honvéd kerületi parancsnokság segédhivatali főnökségénél Kassán — ármegtérítés mellett — esetleg posta útján is megszerezhető.

* **A kiszolgált katonák visszatartása.** Most szept. 30-ikán a közös-hadsereg magyarországi részében lejár a szolgálati idejük azoknak a katonáknak, a kik 1900. okt. 1-sején vonultak be a kaszárnyákba. És kilép a szolgálathoz negyvenkétezer kiszolgált katonára. Mivel pedig ujonczállítás nincs, hát a hadsereg békelétszáma Magyarországon szept. 30-ikától okt. 1-jéig negyvenkétezer emberrel megapad. Erre vonatkozólag a Bécsben megjelenő félhivatalos *Fremdenblatt* a következőket jelenti: A közös-hadügyminisztérium elrendelte, hogy a harmadik évjárat legénysége, mely szokás szerint a nagy hadgyakorlatok után, decz. 31-ikéig állandóan szabadságot tart, tényleges szolgálatban visszatartandó. Ez az intézkedés, a mely teljes összhangban van a véderőtörvényvel, a hadsereg összes csapataira vonatkozik, a bosnyák-hercegovinai csapatok kivételével. A hadügyi kormányzat intézkedése csupán ideiglenes rendelkezésnek tekintendő. Hogy mit fognak véglegesen elhatározni, ez Ó Felsőlegények Bécsbe való visszatérésétől és a magyarországi dolgok alakulásától függ. A bécsi *Fremdenblatt* kiegészíti ezen közleményét, hogy elejét vegye a félreértéseknek. Az említett lap felsorolja a véderőszabályzatok több határozmányát, a melyekből kitűnik, hogy az egyéves önkénteseknek nem kell tartaniok attól, hogy egy évnél hosszabb tényleges szolgálatban visszatartatnak; elkerülhetetlenül szükséges volt azonban ily rendelet kibocsátása a haditengerészetre nézve. A honvédséget az intézkedés nem érinti.

* **Állami birtokvásárlás a Tátrában.** Lőcséről írják lapunknak: Az állam ismét megszerezte a Magas-Tátrának egy szép részét. Megvette F.-Erdőfalu úrbéreseitől a nagy- és kistarpataki völgyet 1.000.000 koronáért. A bitok határos a kincstári erdőkkel. Az állam folytatja birtokvásárlásait a Tátrában, melyeknek lebonyolítása e napokban várható. A kincstárnak a Magas-Tátrában elég nagy kiterjedésű erdősegei vannak, úgy, hogy a főlspaporodott erdőbirtokok kezelésére az állam új erdőgondnokságot fog föllállítani, melynek székhelyül Poprádfelka van kiszemelve. Szeptember 1-jén járta be *Horváth*

Sándor földmívelésügyi miniszteri tanácsos két állami közeg kíséretében a tátrai erdőket és azoknak kezelését szemügyre vette.

* Szepesvármegye állattenyésztése. Lőcsei levelezőnk írja: A Szepesvármegyei Gazdasági Egyesület Csáky Zenó gróf főispán kezdeményezésére a szarvasmarhatenyésztés föllendítése érdekében nagyon üdvös akciózt indított meg. Először lehetővé tette a községeknek, hogy állami kedvezmény mellett megfelelő apaállatokat kapjanak. Hogy azonban a kitűzött cél: az állattenyésztés általános fejlesztése gyorsabban elérhető legyen, most arra irányította a kormány figyelmét, hogy a gazdák megfelelő tenyésztetekhez is jussanak. Mivel azonban nem minden gazda bír annyi pénzt elvonni, hogy jobb fajtajú tehenet szerezhesen, a főispán, mint a gazdasági egyesület elnöke, e célra állami támogatást kért és a földmívelésügyi miniszter az országos szarvasmarha-tenyésztési alaptól 40.000 koronát engedélyezett, mely pinzgau tenyészteteknek, illetve üszök beszerzésére lesz fordítandó. A jelentkező gazdák a segítséget öt évi részletekben 4 1/2% mellett fizetik vissza.

* Javíthatlan. *Dinis Istváné*, eperjesi rovvott előéletű lakos, a ki legutóbb ez év február havában szabadult csak ki a fogházból s közel három évet töltött a márianosztrai fegyházban is, augusztus 10-ikén besurrant H. eperjesi kereskedő lakásába s a jégszekrény tartalmát igyekezett megdézsmálni. Rajakapták s feljelentették az ügyészségnek.

* Tettenért tolvajcigány. Az aug. 7-iki eperjesi országos állatvásáron *Gelicze Mihály* zempléni vármegyei illetőségű cigányt tettenérték, a mikor Timko András zsebéből az eladott sertésnek árát, 122 koronát kilopta s a lármára a földre ejtette. A csökönyös cigány tagadta ugyan a tettet, de több tanú ellene vallott s csakhamar illetőségi helyéről is megjött a távirati értesítés, hogy szűkebb hazájában is közismert zsebmetsző.

CSARNOK.

ÁDÁM ÉS ÉVA.

Írta: Eszter József.

1886. év nyarának egy reggelén átvettem a fogházörnek azon jelentését, hogy éjjel egy kóbor hazaspárt kísért fogházunkba a csendőrség. A csendőrségi tényvázlat szerint e házaspár betöréses lopást követett el a galicziai határon fekvő egy magyarországi községben oly módon, hogy a zár feltörése után behatoltak a csukott házba, elloptak a polczról egy kenyeret s az asztalfiókból 30 krajczár rézpénzt; de kiemelte a tényvázlat azt is, hogy tettesek az asztalfiókban volt 55 forint összegű papírpénzt visszahagyták s csakis a rézkrajczárokat lopták el. — Különös betörők — gondoltam magamban — kik csak kenyeret és rézpénzt lopnak, a nagy pénzt pedig ott hagyják.

Előbb a férfit vezettettem magam elé. — Feltűnően sötét arczsíné, duzzadt ajkai, gyapjas fekete haja, remek termete és rongyos ruhája daczára is eleganciát kifejező ruganyos mozdulatai, mesterkéletlen s szalonba illő meghajlása, megleptek. Hogy mint cigánynak imponáljak, az Ichnatko cigány nyelvtana útján el-sajájtott néhány cigányszókból álló általános kérdést intéztem hozzá, ő azonban csodálkozva nézett rám s tiszta németséggel mondá: «Diese Sprache spreche ich nicht. Sie Herr Richter sind in Irthum, wenn Sie mich für einen Zigeuner halten» — Az általános kérdésekre kijelentette, hogy neve B. . . . szky Ádám, krakkói születésű, 30 éves, róm. kath., nő, gyermektelen, művész és pedig műlovar, bűvész s ha kell kéményseprő is, de jelenleg állandó lakás és foglalkozás nélküli állapotban van; hogy beszéli a lengyel, francia, angol, orosz, német és olasz nyelvet; hogy iskolába nem járt ugyan, de nevelők tanították; a mi pedig előéletét illeti, arra vonatkozólag felvilágosítást adni nem hajlandó.

Az ily kinézésű, rongyokba öltözött, teljes elzüllesre mutató egyénnel alig feltételezhető önértetességgel, intelligenciát eláruló válogatott szavakkal előadott vallomását jegyzőkönyvbe vévén, hivatásomhoz híven firtattam előéletét, de ő hideg udvariassággal adta értésemre, hogy fáradozásom hiábavaló s elégedjem meg, ha a terhére rótt betörést őszintén beösméri annak hangsúlyozásával, hogy felesége teljesen ártatlan. Vissza kísértettem tehát a zárkába s feleségét vezettettem elő.

Sok átélt nélkülözésre mutató, de vonzó arcú szőke nő volt. Feltűnt, hogy római katolikusnak vallja magát, bár első tekintetre felismerhető volt rajta a zsidó típus. — A tette vonatkozásán ő is beismerésben volt, de szintén mindent magára vállalt, férjét ártatlannak vallván.

Különös egy házaspár. Az egyik fekete, visszatartó s titkos, mint a megtestesült bűn, a másik

fehér és vonzó, mint az ártatlanság. Az egyik hatalmas, erős és értelmes, mint a nemes vad, a másik szelid és gyöngy, mint egy galamb, és ezek szeretik egymást. Ugyan, hogy kerültek össze?

Tisztáznom kellett a tettesség, illetve a bűnrészeség kérdését s ezért délután a férjét újból előveztettem.

B. . . . szky, — mondám — hogy ön a tettes, az bizonyos, mert gyöngy felesége az ajtó lakatját nem lett volna képes levérni s ezért vállalja ő is magára a tettességet; én csakis önt tartom fogva s feleségét szabadlábra helyezem s majd visszatolonczoltatom Galicziába.

— Mindenre kérem, ne tegye ezt bíró úr. Éva nélkül nem tönkre megy és én, ha megbilincselnek is, kitörök a fogházból, hogy utána szökhessem. Ne okozzon hát szerencsétlenséget.

Így jártam a nővel is. Egymást elhagyni nem akarták. Végre azt állapíthattam meg, hogy a férj betört, míg felesége kint őrt állott s így bűnös volt mindkettő. — Minő örömmel fogadták határozatomat, hogy mindkettő letartóztatásban marad s így ha nem is láthatják egymást, de legalább egy fedél alatt lehetnek.

Már éppen hazakészültem a hivatalból, mikor a fogházőr közölte, hogy a «fekete» fogoly kihallgatást kér. Előveztettem.

— Eszedem bíró úrhoz, adassa ki nekem azon dohányt, a mit letartóztatásomkor a csendőrség tőlem elvett, hadd rágiám legalább hidegen azt, mert el sem képzelheti, mily kín nekem a dohányzás nélkülvése, hisz ha csak rágom a dohányt, avval tűzveszélyt nem okozhatok.

— Meglátszik, bagós cigány az atyafi, — dörmögte jegyzőkönyvvezetőm.

Foglyom bár nem értette a magyar beszédet, mégis figyelmes lett a «cigány» szóra s sértődve nézte végig jegyzőkönyvvezetőmet s azután hozzám fordulva szólott:

— Cigány nem vagyok, de rágtam már elégszer dohányt, ha füstölni nem lehetett. Könyörgöm, ne tagadja meg kérésemet.

Sajnálatomat fejeztem ki, hogy ezt a fogházzabályok meg nem engedik s mialatt vele beszélgettem, rágyújtottam egy cigarettára. Soha vágyteljesebb tekintetet nem láttam, mint a minővel foglyom cigarettám bodor füstjét követte, hogy szinte megindultam rajta s könyörgő tekintetével ellenállni nem tudván, az előszobába küldtem ki a fogházort s mikor magunkra maradtunk, sodortam egy cigarettát s megengedtem, hogy foglyom arra jelenlétemben kivételesen rágyújthasson. — Hálás tekintettel mondott köszönetet s én e lágyabb hangulatát felhasználva, értésére adtam, hogy kinézése, modora, nyelvismerete, műveltségre valló előadása meglep, hogy részvételt vagyok sorsa iránt s el nem képzelhetem, hogy ily tulajdonságok mellett kenyerét tisztességesen megkeresni nem tudta, hanem a bűn leejtőjére tévedt, különben — folytatam — igyekezni fogok, hogy míg önök a fogházban vannak, különösen az ön betegnek látszó felesége részére a helyzetet tűrhetővé tegyem.

Mikor feleségét említettem, köny szökött szemébe.

— Köszönöm bíró úr. Szavaiban igaz részvétet látok. Ön nem bánik velem durván s én nem szeretném, hogy rosszabbnak higgyen, mint a milyen vagyok, elmondom hát, mi oka súlyedésemnek.

Ezután elmondta életregényét oly összefüggőleg s lélektani világításban és oly jó elbeszélő modorban, hogy érdemesnek tartottam azokról jegyzeteket csinálni. Ez elbeszélésnek vázát jegyzőkönyvbe is foglaltam s az a törvényszéknél előfekvő vizsgálati iratoknál mai nap is feltalálható. Persze a részleteket ezen vizsgálati jegyzőkönyvbe csak annyiban vettem be, a mennyiben foglyom előéletét megvilágítani s személyiségét a rejtélyességtől megszabadítani feltétlenül szükséges volt. Külön íven jegyzettem azonban mind az általa mondottakat s e helyütt elég érdeklél bírónak vélelem, azon, a mint később meggyőződtem, való regény vázát, jegyzeteim alapján közölni, úgy, a mint azt vizsgálati foglyom elbeszélte:

„1851-ben özvegy X. . . . lengyel grófné fia, a család egyetlen férjisarja, tanulmányutat tett Amerikában, honnét hazatérve Varsóba, magával hozott egy 10 éves néger-leányt, hogy ezen eleven játékkal nővéreit megörvendeztesse. A néger-leányt a grófkisasszonyokkal együtt nevelték, nyelvekre, zenére és lovagolni taníttatták. Már 14 éves korában fenséges tőkélyű természetével s lovaglásban merész ügyességével bálmatot kellett. Későbbi korában is, a midőn már én láttam, elragadó szép alakjával, műveltségével s kedvességével — fekete bőrszíne és néger típusa daczára — megbűvölt mindenkit s hosszú pillákkal árnyalt delejes tűzű szemek tekintete alatt meghunyászkodva sompolygott el akárhány férfi, a ki satyr pillantásokkal merészkedett felé közeledni. — Ne csodálkozzék tehát, ha a fiatal

gróf is megbarátkozva az üde, de teljesen fejlett 15 éves júniói alak színével, őt birni óhajtotta s kísértései által szeretőjévé is tette. — E viszonyt az öreg grófnő észrevehén, a leányt elűzte Szegény négerleány kintaszítva a társaságból, miután eddigi életmódjának és kiképzetésének megfelelő megélhetési módot nem talált, egy Varsóban játszó műlovar-csapatához szegődött. hol lovaglásban bálmatos ügyessége által pár hét alatt elsősorú művésznővé fejlődött. — Júnió alakja, kellemes hangjának varázsa, műveltsége s azon híre, hogy nincs az a vad orosz mén, a melyet meg ne szelidíthetne, messze földre elterjedt, ő divatossá s az orosz s lengyel nemesség kedvence lett. — Varsóból a társulat Krakkóba ment s itt a néger művésznő engem, mint a gróffal folytatott viszonyának következményét világra hozott. Innen ered néger típusom.

Gyermekéveimre csakis 6 éves koromig emlékezem vissza. Emlékezem, hogy Ó-Sandecen egy kéményseprőmester nevelt, kit atyámnak hittem — Egy téli napon hozzánk egy díszesen öltözött, teljesen fekete arcú nő s elegáns úr jöttek, engem a nő összecskolt sirva beczégetett s fiának nevezett, sok és drága játékkal megajándékozott s azután azzal az úrral, kit nevelőatyám «gróf»-nak nevezett, távoztak. Mint később megtudtam, ez volt anyám és atyám a gróf. — A kéményseprőnél jó dolgom volt, hiszen anyám jól fizetett; a tanító külön járt hozzám, s a házban tanított. — 10 éves lehettem, mikor anyám újból eljött s magával vitt Boroszlóba, hol egy nagy műlovar-társaságnál volt szerződötve. Itt is bejáró tanítók neveltek s azonkívül oktatást nyertem a műlovarságban. Csakhamar kedvelt, dédelgetett és merész kis clown lettem. — Kölcsönösen büszkék voltunk egymásra anyámmal; a közönség s a társaság minden tagja kivétel nélkül tisztelt s szeretett bennünket s mi egymásért élve, egymást bálványozva oly nagyon boldogok voltunk. Beutaztuk Oroszországot, Ausztriát, Németországot, Belgium, Franciaországot és Olaszországot főbb városait, sőt Magyarországon Budapesten és Szegeden is voltunk.

Bécsben történt, hogy már mint 16 éves ifjú, itt láttam ismét atyámat. A manege bejáratánál alkalmazott függöny mellett ingerült hangon beszélgetett anyámmal. Feléjük közeledve, láttam, hogy édesanyám sir s midőn engem észrevett, könnyeit letörülve, kéznél fogott s a grófhoz vezetett ezen szavakkal: «ez gyermekünk»; de a gróf tőlem, bohóc-ruhába öltözött fiától undorral fordult el. Tudtam, hogy ez atyám. Észrevettem, hogy megjelenésem kellemetlenül érintette s elutasító hidegsége az én szemembe is könnyeket csalt. — Kitörülhetlenül emlékezetembe vésődtek a grófnak zokogó anyámhoz parancsoló hangon intett ezen szavai: «Többet ne alkalmatlankodjék nekem. Ezen kamaszért — itt rám nézett gyűlölettel — nem tehetek semmit, magam is anyagi zavarokkal küzdök. Ő már megkeresheti kenyerét, legyen továbbra is bohóc s bár törné mentül előbb nyakát. Utoljára mondom, hogy ha érzékeivel továbbra is alkalmatlankodni merészel, feljelentem önt mint zsarolót.» Ezzel atyám távozott — Anyám méltóságteljes alakja kiegyenesedett s szilárd hangon kiáltotta atyám után: «Nem a magam, de gyermekünk jövőjét akartam biztosítva látni. Koldus azonban nem vagyok; többet gróf úr nem alkalmatlankodom.» — Azután vállamra borulva zokogásban tört ki. — A rendező jött, figyelmeztette anyámat, hogy jelenete következik. Anyám letörülve könnyeit, távozott. Pár percz mulva viharos taps és bravó kiáltások jelezték, hogy anyám merész mutatványai elragadták a közönséget. A tetszés kitörését azonban hirtelen csend, majd mély moraj s női sikoltások váltották fel s a midőn rosszat sejtve a köröndbe rohanok, anyám lova nekivadulva s a körönd oldalait rugdosva már vezető nélkül száguld; eszméletlen anyámat pedig a szolgák karjaikra emelve cipelik ki s a merre haladnak, útjokat a szegény anyám fejéből patakzó vér jelzi. — Nem csoda, ha anyámat akkori kedélyhangulatában elhagyta hidegvére, merész ugrását nem jól számította ki s mutatványa közben lezuhant. Ennek is a gróf volt oka. Bár gyermekkorom óta anyám tanítását követve, mindig imámba foglaltam atyámat, most egyszerre gyűlölni kezdtem s ez idő óta gyűlölöm is — Anyám veszélyes fejszerűlést s agyarázkódást szenvedett, de ritka testi ereje ellenállt a halálnak s néhány heti betegség s hosszas gyengélkedés után felépült ugyan s művészetét tovább is folytatta, de búskomorrá vált, gyakori indokolatlan félelem fogta el, remegett a gróffal való találkozásról s rögeszméjévé vált, hogy a gróf őt üldözi és élete ellen tör. Ezen mániától eltekintve, különben teljesen normális maradt.

Pár hónap mulva egy új társasághoz Triesztbe szegődöttünk, honnan Velence, Verona, Mayland, Turin, Florenz és Nápolyban állomásokat tartva, Palermóba

jutottunk. midőn a reggel bér csak 1—2 megcsókol kell tennie a nők le láttam. Bo lát, de őnn természetet feketéket, ságról, m képzelhe fogalma a angyalom felkutatann egyház elő a templom veszett. — nélkül küz at azóta s azonnal el

Felölés Dr. Mii

Elve
laktany
jelképez
Ehrber
belevés
A be
jutalom
Átadar

D

SZIV

M

M

fö

A

a túl

valam

nemk

és fo

A

alatt
ben

KO

jutottunk. — Alig tartózkodtunk itt néhány napig, midőn a bécsi eset óta búskomorra lett anyám egy reggel bérkocsit hozatott, engem mint máskor is, ha csak 1—2 órára váltunk el — gyöngéden megölelt, megcsókolt s azon kijelentéssel, hogy bevásárlásokat kell tennie, távozott, de többé vissza nem tért s azóta a nők legjobbját, az anyák leggyöngédebbjét nem láttam. Bocsásson meg bíró úr, ha férfi létemre sirni lát, de önnek, ki boldog családi körben nőtt fel, kit a természet nem bélyegzett úgy meg, mint bennünket feketéket, nem lehet fogalma arról az egymásra utaltságról, melynél fogva egymás nélkül az életet nem képzelhettük el, s boldog családi körében nem lehet fogalma arról a mély fájdalomról, melyet anyám, védő-angyalom elvesztése óta érzek. — A bérkocsis, kit felkutattam, csak annyit mondhatott, hogy a székes-egyház előtt anyám kiszállott, őt kifizette és bement a templomba. — Ezen perctől óta anyám nyoma veszett. — Magamra hagyatva támasz és tanácsadó nélkül küzdést folytattam azután életemmel; mit éltem át azóta s hogyan jutottam a mostani lejtőre, azt azonnal elmondom. (Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Elveszett eperjesi méntelep-laktanya közötti úton katonai kartust jelképező **arany karperecz**, Ehrnberger főhadnagy 1897 márczius 6. belevésve.

A becsületes találó ötven korona jutalomdíjban részesül.

Átadandó az eperjesi méntelep-laktanyában.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb, valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár: **Zahler Mór**nál Eperjesen.

Kiadó lakás.
A Kossuth Lajos- (Magyar)-utca 22-ik számú házban az emeleti **utcai lakás**, mely 3 szoba és mellékhelyiségekből áll, **azonnal kiadó.**

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Epilepsia.

A ki eskorban, görcsös és más ideges bántalomban szenved, kérjen erről füzetet; illet bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Schwanen-Apotheke Frankfurt a/M.

F E R E N C Z

pálinka (sósorszesz) **Vértés** gyógyszerész-féle,

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenekelőtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyomorszerre (massage). Kitűnő sikerrel használják köszvény, és az, meghűlések ellen, bennulások, fejemoknál, gyuladás és (kelésnél), továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomor-görös, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levetőhorodoknak s általában sokat gyalogolónak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjegy. — Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona.

Kapható Eperjesen: Atlasz D., Dahlström Károly, Glücksmann Mór, Holénia B., Lefkovits Emil, Mikollik István, Szabó Ferenc és Trosztler Kálmán uraknál; általában ott, ahol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint következők:

VÉRTÉS L. „Sas”-gyógysz. Lugoson. A Római, Osztrák, Londoni és Párisi kiállításokon aranyéremmel díszkeresztrel és díszoklevéllel kitüntetve.

Óvadékképes
pénzbeszedő-ügynök
heti fizetéssel felvétetik
SINGER Co varrógép-részvénytársaságnál
Eperjes, Fő-utca 130.

4850—1903. k. ü. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Az eperjesi kir. ügyészség felügyelete alatti központi és a hatósága területén lévő bártfai, giráltyi, kiszebeni, lemesi és szvidnikai kir. járásbírósi fogházakban letartóztatottak, továbbá a fogház területén kívül eső füztelepekre, vagy más helyekre, külső munkára kiküldött foglyok — azon helyek kivételével, a hol az állam a foglyok és rabok élelmezését házilag eszközölteti — rendes élelmezésének, valamint a betegek számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és élelmiszerek szállításának a jövő 1904. évi január hó 1-ső napjától bezárólag 1906. évi december hó 31-ikéig terjedő három évre leendő biztosítása iránt az eperjesi kir. ügyészség hivatali helyiségében f. évi szeptember hó 23-ikán délelőtt 9 órakor, zárt ajánlati tárgyalással egybekapcsolt nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesítetnek, hogy az 1 koronás bélyeggel ellátott s az alábbi kellékeknek megfelelőleg kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig, az alulírt kir. ügyészségnél nyújtandók be.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kívánva külön ajánlat teendő: 1. a rendes étadagra nézve 86 dekagramm kenyérről együtt, 2. a bőjti (112 dekagramm kenyér) étadagra nézve, végül 3. a betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvevőleg megállapított kikiáltási árhoz viszonyított százalék-leengedés mennyisége tűntetendő ki.

A bánatpénz összege 1200 koronában állapítatik meg, mely készpénzben, vagy szabály szerint biztosítékul elfogadható értékpapirokban az ajánlathoz melléklendő, a szóbeli árlejtéshez résztvenni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leteendő, kiemeltetvén, hogy még le nem bonyolított, más hasonló vállalatoknak letétben lévő biztosítéka, illetőleg az arra való hivatkozás az előírt bánatpénzt nem pótolhatja. A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók, előéletük és vagyoni állapotuk iránt magukat a zárt ajánlatukhoz melléklendő, illetve a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

A részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában, a hivatalos órák alatt értesülés szereszetű, s az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy ajánlattevő magát azoknak aláveti, az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlítendő.

Kir. ügyészség Eperjesen, 1903. évi szept. 4-én

Grynaeus s. k., kir. ügyész.

Megjelent A SÁROSVÁRMEGYEI **KALAUZ.**

Mindenkinek fölötte hasznos kézikönyv!

A 207 oldalra terjedő Czimtár szövegének rövid vázlatát mutatja a túlololdali tartalomjegyzék. Magában foglalja e Kalauz Sárosvármegye közigazgatási adatait, valamint a vármegye területén elhelyezett hivatalokat, iskolákat stb., nemkülönben a lakosság czim- és lakjegyzékét — városok, községek és foglalkozások szerint csoportosítva.

A Kalauz ára: Eperjesen 2 korona.

Vidékre a Kalauz ára 2 K. 20 f.

Ezen összeg előzetes beküldése esetén a Kalauzt keresztköés alatt, bérmentesítve szállítom; utánvételes küldeményeknél ellenben a megrendelő fizeti a portót.

A Kalauz egyedül

KÓSCH ÁRPÁD könyvnyomdájában, Eperjesen kapható.

TARTALOMJEGYZÉK.

Sárosvármegye:	Oldal
1900. évi népszámlálási adatok	1—2
A vármegye beosztása	2—13
Sárosvárm. országgy. képviselői	17
Vármegyei tisztikar	18—19
Bizottsági tagok névsora 1902-re	20
Legtöbb adóit fizetők névsora	23
Vármegyei bizotts. és választm.	27—34
Sárosvármegye községeinek kimutatása	35—49
Eperjes sz. kir. város czimtára:	
Az 1900. évi népszámlálás adatai	51
Eperjes város díszpolgárai	51
Eperjes eddigi bírái és polgármesterei	52
Eperjes város tisztikara	53 és 139
Eperjes város képviselőtestülete	54
Eperjes város szakosztályai	55—57
Tisztviselők és rendőrök járandóságai	57
Városi nyugdíjasok	58
Eperjes város vagyona	58—59
Eperjes város utcaí és házбир- tokosai	59—67
Eperjes város lakbérzabályzata	68
Eperjes város nyilv. kórháza	71
Evang. egyház szegényekháza	71
Bábaképző-iskola	71
Eperjes város nevezetességei és egyéb tudnivalók	71—81
Egyházi hatóságok	85—88
Katonai hatóságok	89—91
Állami hivatalok	92—99
Tanintézetek	100—109
Egyletek és testületek	110—126
Hírlapirodalom	126
Magántanítók	127
Magánmérnökök	127
Építészek	127
Festőművészek	127
Kir. közjegyzőség	127
Ügyvédek	127
Végrehajtó	127
Orvosok	128
Fogorvosi műtermek	128
Állatorvosi testület	128
Gyógyszerészek	128
Drogueria	128
Szülésznők	128
Magánzók	128
Kereskedelem és ipar	130
Pénzüntézetek	130
Iparvállalatok	131
Biztosító-társulatok	132
Kereskedelmi és iparkamara	133
Eperjesi kereskedők és iparosok	133
Bártfa szab. kir. város czimtára	141—150
Kiszeben sz. kir. város czimtára	151—156
Sárosvármegye községeinek czimtára	157—181
Hirdetések.	

3410—1903. tkvi sz.

Hirdetmény.

Erdőske község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-c. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 16. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. cikk 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1904. évi február hó 28-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-aiban estiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis a fent kitett határnapig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtásuk, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbön azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-c. szerinti eljárás és ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis a fent kitett határnapig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításakor közbejött téves bevezetésből származó bárminemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyúttal felhívjuk azokat a feleket, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag is benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvénytétel, mint telekkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1903. évi augusztus hó 10-ikén.

Urban Gyula,
kir. tisztelettel, mint tkvi egyes-bíró.

Unghváry László 300 holdas gyümölcsfa-iskolája szőlő- és borszőlő Czeplédén.

SZŐLŐT

szállítók rendkívül édeset és zamatosat elsőrendű minőségben

Postán

Borszőlőből augusztus 20—25-től kezdődőleg, eleinte Oportó és Ezerjő, később pedig Mézesfő, Kadarka, Kövidinka stb. fajokból a teljes érték előleges beküldése mellett az ország bármely postaiállomására bérmentve 5 kilós ládában 1 frt 15 kr.-ért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszőlő) szept. 1—10-ikén kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 frt 30 kr.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya!) szintén szept. 1—10. kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 frt 50 kr.-ért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérel olcsóbban jut, mint ha azt utóval küldené. Eppen ezért postai utóval mellett egyáltalán nem küldök szőlőt. — Egy szállító-levelel 3 láda szőlőt is lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a rendelő, vagyis ennyivel kevesebbet küldjön be 3 láda szőlőért.

Vasúton

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5—10—15 kilós kasokban különként 14 krajczárért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszőlő) fenti nagyságú láda és kasokban 18 krajczárért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya!) a fenti nagyságú kasok és ládákban 22 krajczárért.

Az 5 és 10 kilós ládákban, valamint az 5 kilós kasokban is az elegység tisztaságának számítatik, míg a 10 és 15 kilós kettős kasokban a tisztaság szőlőszőlő lesz számíttva és külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25—30 krajczárba elszámolva. Minden kasnak az elküldés után a rendelő társaságunk képezi, azonban mint szabályzat több ízben megöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg újra beküldik.

A vasúton mindig szelben, üdében és mint gyorsúti csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1—2 krajczárral különként. Eppen azért tessék t. bben összeállítani és együtt 50—100 kilót is rendelni — Ha t megbízom egyszerre 300—600—1000 kilót rendel és rendelését hetenként többször megismétli, megfelelő engedményben részesül.

A vasúton való küldés esetére az érték felezése előre küldendő be. Előre az értéket a gyümölcsfa-iskolában nem fogadjuk. Vasúti szállítványoknál a fent-árakban a leltáriérték csomagolás, a vasúthoz vitel, a szállító-levelel és a következő vám költsége is befigyeltatik.

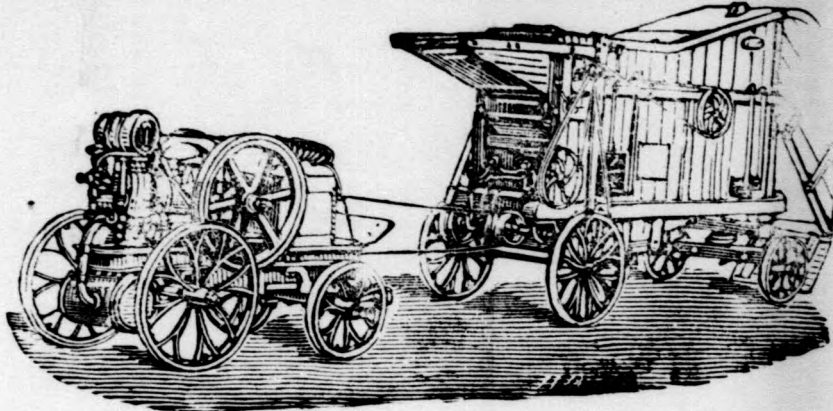
Fentiekben kívül mindenféle gyümölcsfából nemes oltvány gyümölcsfa-iskolánk sáma és gyökere nesz, továbbá gőzítés és akácsa is kapható. Nemkülönbön saját termelésű, kitűnő minőségű szőlő és ő borok hordóiban és palackokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni.

„MAYER” GÉPGYÁR

vas- és fémöntőde részv.-társ. Szombathely.
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű kütűnő Benzin-motorokat 2—50 lóerőig
Gazdasági gépeket, szerkesztű Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzemi gépész-szükségleten.

Tűzveszély kizárva.

Malomépítéset: Új hengerrészek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkesztű csavaros és szabad vízny-mású borsajló.
Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató- és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés.

500—1903. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírós. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi ker. cs. és kir. bíróságnak 1902. évi C. XI. 316/4. sz. végzésével dr. Propper Adolf ügyvéd által képviselt C. Drächler felperes részére **Deckert Kilián** alperes ellen 534 kor. 20 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2745 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbíróság 1903. V. I., 223. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követeleése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában és boltja előtt, Eperjesen, leendő megtartása határidejűl 1903. szeptember 18-ik napjának d. e. 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, halottaskocsi stb. Ritter Mór 150 kor. s jár., valamint Krapfenbauer & Co 155 kor. 70 fill. s jár. erejéig is, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítetetéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttélnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kitűggesztés t követő naptól számítatik.

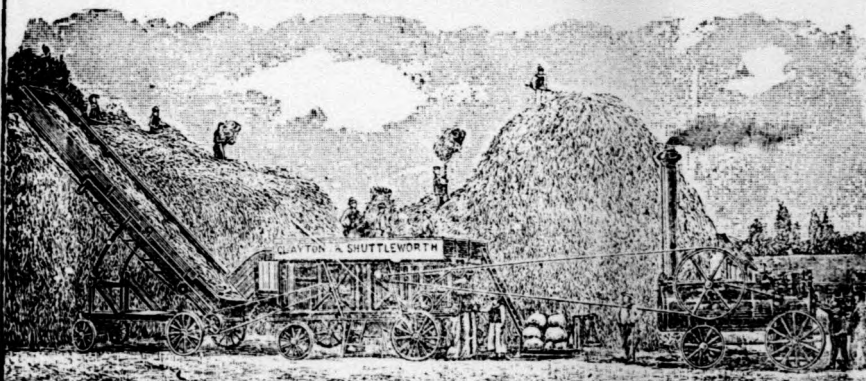
Eperjesen, 1903. évi augusztus 30-ikán.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig
továbbá járgány-cséplőgépek, lóheres cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szennagyűjtők, boronák, szármakaszalók.

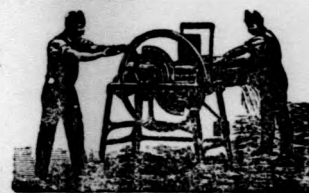
„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szekekavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acsál-akék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kizárólagos bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép gyára

Alapított 1863-ban.

Lintner A.

Alapított 1863-ban.

bútorraktára és temetkezési intézete

Eperjesen, az ev. ker. Kollégium épületében.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy 1863. óta fennálló **bútorraktáromat** a kor követelményeinek megfelelőleg akként rendeztem be, hogy készletem a legkényesebb igényeket is képes kielégíteni.

Új szalon-, ebédlő-, háló- és vendégszobák berendezésére a legújabb divat szerint készített és szolid kivitelű izléses bútoranyag a legnagyobb választékban áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Temetkezési intézetem

a legmodernebb, s a művelt közönség igényeinek s kívánalmainak megfelelőleg egy újabb, az eddigieknél is diszesebb, impozáns kiállítású üveges gyászokcsival újabb beruházást nyervén, azon helyzetben vagyok, hogy mint eddig is törekvésem vala, úgy most az eddiginél is nagyobb s a legtökéletesebb pontossággal, készséggel és igyekezettel fog az annak közvetítését igénylőknek szolgálni s úgy van berendezve, hogy izlés, nemes egyszerűség, nemkülönbön a legfényesebb pompa kifejtésére, a temetkezéseknél használtatni szokott minden kellékekkel együtt, minden vallásfelekezet igényeinek megfelelőleg, minden időben azonnal szolgálhat.

A nagyérdemű közönség tapasztalt jóindulatát kérve s magamat ajánlvá, vagyok

kész szolgálja

Lintner A.

URANOS

-KÉK

ruhamosáshoz
a legjobb kékítőszert!
Törvényesen védve.

Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakéftő.
Olcsó és felülmúlhatlan!

Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. —
1 nagy üveg 160 kor. — 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK

VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.

239—1903. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi fűnfhausi cs. kir. járásbírósnak 1901. évi C. I., 529/3. sz. végzésével dr. Engländer Emil ügyvéd által képviselt C. & G. Jaeger felperes részére **Decker Kilián** alperes ellen 220 kor. 90 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2104 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbírósnak 1902. V. I., 113/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában, Eperjesen, leendő megtartása határidejéül **1903. évi szeptember hó 9-ik napjának d. u. 2 órája** kitétik, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívhatnak mindazok, kik az előtérvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik: elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjesen, 1903. évi augusztus hó 26-ikén.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

2447—1903. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisszebeni kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Edelmann Márk, mint kiskorú Goldberger Gizella gyámja, végrehajtónak **Guttman-Stemmer Babette és társai** végrehajtást szenvedők elleni 700 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék (a kisszebeni kir. járásbírósnak) területén levő Tarca község határában fekvő, a tarcai 29. sz. telekjárván A. I., 2. sorsz. alatt foglalt 45. hr. sz. belsőségnek fentnevezett végrehajtást szenvedettek nevére B. 17—23. sorsz. alatt írott épületek nélküli felelőse a 60 kor. s a tarcai 162. sz. tjkvben A. I., 1. sorsz. alatt foglalt 35. hr., 64. összeír. sz ház és belteleknek B. 7—13. sorsz. alatt végrehajtást szenvedettek nevére írott 1/2-ed részére 1600 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903. évi november hó 28-ik napján délelőtti 9 órakor Tarca községben a községi bíró házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 6 korona és 160 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság.

Kisszebenben, 1903. évi július hó 27-ikén.

Kochina Emil,
kir. aljárásbíró.

Czigelkai Lajos- és István-forrás

kapható
= **Holénia Béla** =
üzletében
Eperjesen.

Fenyőtobozokat

(Nadelholz-Zapfen)

készpénzfizetés ellenében vásárol

= Faragó Béla =

cs. és kir. udvari szállító

magyar magpergető-gyára

Zala-Egerszegen.

Egy jó régí háziszert,

melynek egy családnál sem szabad hiányoznia, a mindenütt ismert, mindenkor jónak bizonyult

Hess Ernő-féle

EUCALYPTUS,

valódi tiszta, 12 év óta Ausztráliából hozott természetes gyártmány, Németország- és Ausztria-Magyarországban törvényesen védve. Az 1 K. 30 fill.-nyi olcsó ár eredeti üvegeként, mely igen sokáig tart, lehetővé teszi a beszerzést mindenkinek az egészség visszanyerésére és a betegség megelőzésére.

1500-on felüli dicsérő- és köszönőirat

érkezett be kéretlenül gyógyultaktól, a kik

tagszagatás, hát-, mell-, gégebaj, merevség, légzőbaj, nátha, fejfájás, belső nemes organumok megbetegedése, régi sebek, bőrbetegségek stbiben szenvedtek.

Senki se mulasztja el meghozatni az igen fontos könyvet, melyben az Eucalyptus-készítmények pontosan le vannak írva és az, hogy mint történik ezeknek sokoldalú, eredménydús alkalmazása fent említett betegségeknek.

A szenvedők érdekében e könyvet mindenüvé teljesen ingyen küldöm és meggyőződésül ezekben lenyomtatam számos bizonylatot gyógyultaktól.

Klingenthal i. Sa.

Hess Ernő,
Eucalyptus-szállító.

A védjegyre pontosan ügyelendő!

Egyedüli elárúsítóhely EPERJESEN:
KORN VILMOS gyógyszerárában.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávé«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéát, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Ára csomagonként 50 fillér.
500 gramm.

Kathreiner-féle

Kneipp maláta kávé

egész szemekben.

Kathreiner-féle maláta kávé
München.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“
jeggyel

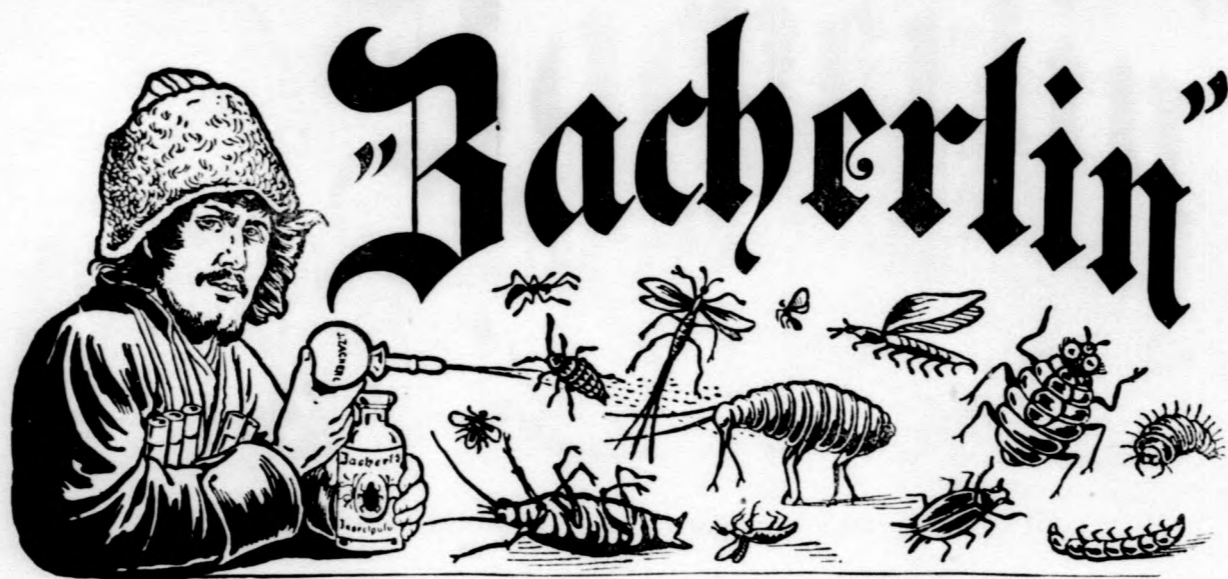

legjobb, legkiadóbb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől ment.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

mint utolérhellen valóban nagyhatású „rovarirtó“.

Azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

Barts E. gyógysz.,
Bein Simon,
Bohrandt J. V.,
Dahlström Károly,
Diamant Fülöp,

Duschnitz Ármin,
Feldmann Adolf,
Fried Simon,
Gallotsik J. V.,
Glücksman Mór,

Holénia Béla,
Holländer Samu,
Klein Ferencz,
Kónya Miklós,
Lefkovits Emil,

Lindner J. Mór,
Mikolák István,
Molitorisz I. gyógysz.,
Neumann B. Özv.,
Schönfeld Izidor,

Singer S. Fiai,
Sváby Ferencz,
Trosztler Kálmán,
Vomberg István,
Wenczel István.

— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 45 krajczár.
Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.

Fényképezési eszközök

a szükségelt összes vegyi és optikai kellékek

eredeti gyári áron, előnyös részletfizetésre is

Cattarino Sándornál

Eperjesen.

== Amatőröknek ingyen oktatás! ==

Sötét-kamara mindenkor rendelkezésre áll.

FRÖDE PÁL

okl. építőmester

Eperjes.

Ajánlkozik mindennemű építési tervek, valamint új építkezések és épület-javítások kivételére — legjutányosabb feltételek mellett.

Csemegeszőlő

a legfinomabb fajokból

5 kilogr. ládika vagy kosár

3 koronáért franco.

Megrendelhető:

Schneider C. szőlőszete

Grabóc, Torontál m.

Újabb haladás!

Vaslovag. Kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

EGLASINE
padlófénymáz.

Gyári jegy: „Vaslovag“
törvényesen védve.

2 óra alatt megszárad oly keményre, mint a borostyán.

Kiadós! Mosható! Tükör-fényű! Tartós! Szagtalan!

Bejegyzett védőjegy.

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóra nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő-szer padlóknak és konyhabutoroknak. Takarékos használat mellett 1 kgr. elegendő 12 □-méter területre.

Eisenstädter Testvérek fénymáz-gyárából.

Kapható minden nagyobb fűszer- és festékárú-kereskedésben.

Eperjesen kapható Vomberg István cégnél.

Teljesen ingyen

Alapított 1840-ben

dobja ki a pénzét, ha értéktelen utáztatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel

ANKER-ROSKOPF-ÓRAM

(Antimagnetique) szabadalmazott email-számlappal, itt látható minta szerint 30 órai járással egyedül. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a letező legjobb strapa-óra. Különösen ajánlható tisztelőknek, vasúti hivatalnokok, csendőrség, pénzügy-órság, kalauzok, gépészek és mindazok részére, kik egy erős.

megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy szép nickel lánczsal és tokkal együtt csak 6 korona 3 évi jótállással. csak 5 korona. Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai órágyárak vezérképviselete által:

BÖHNEL MIKSA, órás

Bécs, IV., Margaretenstrasse 48/65.
a csász. és kir. állami hivatalnokok szállítója.

ÓVÁS! Kereskedők Roskopf-órákat pléttokkal és imitált papír-email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órássá. Az én óráim finom, szabadalmazott email számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak, és mindent, a mi nincs fenti cégjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

Septem
seny meg
Gazdasági
Tevéke
megyénk
Dr. Bárd
elnöke s
ség elnö
gen karol
kipattant
megyei ga
vármegye
körü bevo
megvalósít
Szerény
sel dolgoz
hiszen a k
tal még m
sult a kics
lanul meré
szebb siker
is az ereda
önzetlen, h
s bizonyos
A mi a
tenyésztés
alkalmas
a tenyészt
tésére. Ső
lóverseny
szolgálják
fővárosi v
sem szinte
A magy

AZ «E

II. Rákó

Ezen sa
emliti Rákó
óta még a
szerszemény
vagy a mir
Turcium
vissza a rég
birtokokat.
benyújtottál
ményi bizot
meg lettek
Rákóczi
tott a sáros
egyéb adato
előtt álljon
a Rákóczi-f
Kollonc
már úgy bá
nak. A közp
kesek a kö
behozzák p
az összes p
ban is a né
Thaly K
Valkóvárm.
mányvá. A
sittatnak a ne